

GRUPA HŽ CARGO

**GODIŠNJE KONSOLIDIRANO POSLOVNO IZVJEŠĆE
O STANJU DRUŠTAVA ZA 2020. GODINU**

Zagreb, listopad 2021. godine

HŽ CARGO d.o.o., Zagreb, Heinzelova 51, je matično društvo Grupe HŽ CARGO, te se bavi javnim željezničkim prijevozom i prijevozom tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom i kombiniranom prometu kao svojom osnovnom djelatnošću. Skupština društva je Ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Društvo HŽ Cargo d.o.o. osnovano je 29. prosinca 2006. godine, a upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta 080590549 (OIB 08720210702).

Upisani kapital Društva na dan 31. prosinca 2020. godine iznosi 1.000.000.000 kuna.

Osnovna djelatnost društva: Prijevoz robe željeznicom

Osnivač i jedini član: Republika Hrvatska

Grupu HŽ Cargo, čine Društvo i ovisna društva i pridružena društva:

GRUPA HŽ CARGO	UDIO VLASTIŠTVA
OVISNA DRUŠTVA	
AGIT Bosna i Hercegovina d.o.o., Sarajevo *	100%
OV-Održavanje vagona d.o.o., Zagreb	100%
Robno transportni centar Brod d.o.o.**	100%
PRIDRUŽENA DRUŠTVA	
Crokombi d.o.o., Zagreb (u stečaju) ***	47,55%

* U procesu likvidacije

** 7. lipnja 2021. prodani svi poslovni udjeli u RTC Brod d.o.o.

*** 16. rujna 2021. rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu Crokombi d.o.o. brisan iz sudskog registra

Uprava

- Dragan Marčinko, direktor Društva od 1. lipnja 2020.
- Gordan Žurga, direktor Društva od 15. ožujka 2018. do 27. svibnja 2020.

UVOD

HŽ Cargo d.o.o.

Kontinuirani gubitak poslova i prevezenih tereta, nedostatna racionalizacija troškova u dijelu trajanja i kvalitete procesa, izostanak optimizacije tehničkih kapaciteta, te posljedično nedostatna produktivnost rada uzrokovala je kontinuitet operativnih gubitaka zbog kojih je Društvo dovedeno u stanje narušene likvidnosti, solventnosti i neadekvatnosti kapitala.

Odlukom Skupštine HŽ Cargo d.o.o. dan 27.05.2020. razriješena je tadašnja Uprava zbog neprovođenja Plana restrukturiranja Društva, te je 01.06.2020. imenovana nova Uprava koja je trebala predložiti Program finansijske konsolidacije i modernizacije Društva. Uprava je na dan 31. svibnja 2020. godine temeljem finansijskog izvješća zatekla gubitak 53,2 milijuna kuna dok je neadekvatnost kapitala iznosila 63%.

U lipnju 2020. godine poduzete su brojne operativne i finansijske mjere usmjerene na stabilizaciju poslovanja.

Na 6. redovnoj sjednici održanoj dana 30. lipnja 2020. god. Nadzorni odbor HŽ Cargo d.o.o. je upoznat s Izvješćem Uprave Društva i predloženim mjerama osiguranja likvidnosti, solventnosti i adekvatnosti kapitala. Ocjenjujući predložene mjere Nadzorni odbor je dao mišljenje da su iste utemeljene na pozitivnim propisima i s jasno definiranim ciljevima usmjerenim na uspostavu adekvatnosti kapitala društva HŽ Cargo d.o.o.

Odlukom Skupštine HŽ Cargo d.o.o. broj: S-43-6/20 od 29. srpnja 2020. godine prihvaćeno je mišljenje Nadzornog odbora o predloženim mjerama Uprave radi osiguranja likvidnosti, solventnosti i adekvatnosti kapitala i finansijske konsolidacije Društva. Kratkoročne i dugoročne mjere za cilj imaju stabilizaciju poslovanja s dugoročnim ciljem pronalaska kvalitetnog razvojnog partnera. Plan poslovanja za 2020. godinu nikada nije usvojen od tijela Društva. O istome je Uprava izvjestila Nadzorni odbor.

Imajući u vidu kontinuirano smanjenje aktivnosti Društva, a u sklopu donesenih mjer, provedene su i organizacijske promjene. S predstavnicima socijalnih partnera usuglašeni su uvjeti u kojima je došlo do linearнog smanjenja plaća u rasponu od 12 do 16 posto, ali i do ukidanja određenog broja radnih mesta.

Istodobno pokrenuta je dubinska analiza organizacije poslovnih procesa, ljudskih resursa i tehničko – tehnološkog stanja te su pokrenuti pregovori s novim i postojećim domaćim i inozemnim kupcima.

Preliminarnom dubinskom analizom utvrđeno je da su uzroci najznačajnijih gubitaka u poslovanju prijevozi pojedinačnih vagonskih pošiljaka i prijevozi na Ličkoj pruzi koji do sada

nisu bili izdvojeni u niti jednom izvješću društva, što je dovelo do kontinuiranog dugogodišnjeg gomilanja gubitaka te su propušteni koraci kojima bi se ti gubici zaustavili i/ili sanirali.

Nakon izvršene dubinske analize, izrađen je, i Nadzornom odboru prezentiran, Plan modernizacije i povećanja učinkovitosti poslovanja 2020. – 2025. s mjerama finansijskog restrukturiranja, koji je u prosincu 2020. godine odobren od strane Nadzornog odbora i od Skupštine Društva.

Zbog izrazito teške situacije uzrokovane sustavnom nelikvidnošću, HŽ Cargo d.o.o. je od nadležnog Ministarstva zatražilo hitnu novčanu pomoć. Vlada Republike Hrvatske je dana 17.12.2020. donijela Odluku o odobravanju državne potpore za sanaciju društva HŽ Cargo d.o.o. u obliku zajma u iznosu od 50 milijuna kuna s dospijećem od šest mjeseci od dana korištenja zajma uz ugovorenu redovnu kamatnu stopu u visini od 1% godišnje.

Sredstva iz dobivenog zajma za sanaciju utrošena su na slijedeće obveze:

HŽ Infrastruktura - plaćanje obveza po sporazumu do 31.4.2021.	14.600.711,86
OV d.o.o. - plaćanje obveza (nisu investicije)	12.716.167,41
Svjetska banka - plaćanje anuiteta	15.410.307,21
Europska komisija - vraćanje obveza po projektu Marco Polo (preuzeto od AGIT d.o.o.)	770.818,12
Plaće, likvidnost	6.501.995,40
Ukupno	50.000.000,00

Uvođenjem i aktivnom primjenom mjera stabilizirano je poslovanje, zaustavljen je daljnji pad prodaje, povećan je operativni rezultat, ugovoreni su prijevozi s novim kupcima te su povećane cijene na određenim pravcima ili kategorijama roba.

Dana 11. ožujka 2020. godine, Svjetska zdravstvena organizacija proglašila je globalnu pandemiju uzrokovana virusom COVID-19. Vlada Republike Hrvatske na isti datum donijela je Odluku o proglašenju epidemije na području čitave Republike Hrvatske. Uprava Društva razmotrila je potencijalni razvoj izbjivanja bolesti i očekivani utjecaj na Društvo i gospodarsko okruženje u kojem Društvo posluje i u skladu s preporukama i mjerama Vlade Republike Hrvatske prilagodila poslovanje izvanrednim okolnostima. Od početka pandemije COVID-19 iz tehnološkog procesa rada je bilo odsutno 264 radnika, a jedan radnik je nažalost preminuo od posljedica bolesti. U odnosu na druge djelatnosti koje su izrazito pogodjene pandemijom COVID-19, HŽ Cargo d.o.o. nije imao značajni pad prihoda.

Svjetska banka je kroz svoj projekt Održive Hrvatske željeznice u Europi, HŽ Cargu dala zajam u iznosu od 41,5 milijuna €.

Najvažniji projekti za koje su korištena sredstva Svjetske banke su:

- Isplata otpremnina radnicima
- Modernizacija 7 elektrolokomotiva
- Nabavka monoblok kotača za lokomotive
- Nabavka dijelova za revizije vagona (monoblok kotači, osovine, kočioni umetci, ležajevi)

Do kraja 2020. godine iskorišteno je 92% sredstava odnosno oko 38 milijuna €. Otplata zajma započela je u srpnju 2020. godine.

OV Održavanje vagona d.o.o.

Na poslovanje društva OV Održavanje vagona je u 2020. godini značajno je utjecala pandemija COVID 19. HŽ Putnički prijevoz za kojeg Društvo vrši održavanje putničkih vagona nakon proglašenja pandemije moralo je obustaviti tuzemni i inozemni promet od 21. ožujka do 11. svibnja, a time se smanjila i potreba za uslugom održavanja vagona. Isto tako HŽ Cargo je zbog smanjenja ili obustave nekih prijevoza (prvenstveno prema Italiji) smanjio broj revizija vagona i broj tekućih popravaka. Sve navedeno dovelo je do iskazanog gubitka od 6,1 milijun kuna.

Osim HŽ Carga i HŽ Putničkog prijevoza, najznačajniji partner na domaćem tržištu je INA d.d. sa kojom je ostvaren prihod od 16,3 milijuna kuna te je potpisana trogodišnji ugovor za tekuće održavanje i kontrolne i revizijske pregledе vagona cisterni.

Društvo posjeduje i VPI certifikat te je sukladno njemu počelo pružati usluge vanjskim korisnicima gdje se posebno ističe Millet (Francuska). Značajni partner je i Adria Kombi (Slovenija) za kojeg se održavaju vagoni po VPI standardima.

Nadzorni odbor je 30.12.2020. dao suglasnost na Program povećanja učinkovitosti i mjere restrukturiranja s planom poslovanja 2020. – 2025., a Skupština je u veljači 2021. donijela Odluku o donošenju istog. Osnovni ciljevi navedenog programa su značajna ulaganja u osnovna sredstva i daljnja informatizacija Društva, ishođenje VPI standarda za pogon Slavonski Brod te smanjenje broja radnika od 27% do 2023. godine, a sve sa konačnim ciljem povećanja konkurentnosti Društva na tržištu.

Robno transportni centar Brod d.o.o.

U 2020. godini pretovareno je 55.425 tona što je smanjenje od 18% u odnosu na godinu ranije te su ostvareni ukupni prihodi od 791.509 kuna što je za 16% manje od godine ranije. Neto gubitak iznosi 64.357 kuna dok je 2019. iznosio 289.105 kuna. Društvo je u 2020. godini zapošljavalo 4 radnika.

Društvo HZ Cargo d.o.o. je odlučilo prodati poslovne udjele u RTC Slavonski Brod d.o.o. Sklapanjem ugovora o prodaji poslovnih udjela od dana 7.6.2021., Društvo HZ Cargo d.o.o. je sva prava prenijelo na novog vlasnika - Brodska Posavina d.d.

REZULTATI POSLOVANJA

RADNICI

Broj radnika	2019.	2020.	Indeks
HŽ Cargo d.o.o.	1.469	1.304	89
OV Održavanje vagona d.o.o.	590	557	94
RTC Slavonski Brod d.o.o.	4	4	100
AGIT BiH d.o.o.	1	1	100
AGIT 2008 Beograd	1	0	0
UKUPNO GRUPA HŽ CARGO	2.065	1.866	90

Broj radnika Grupe smanjen je u odnosu na godinu ranije za 199 radnika odnosno 10%, a sve sukladno donesenim Planovima poslovanja i Planovima modernizacije i povećanja učinkovitosti poslovanja. Najveće smanjenje u odnosu na godinu ranije vidljivo je kod HŽ Carga gdje je broj radnika smanjen za 165 odnosno 11% dok je u OV Održavanje vagona broj radnika smanjen za 33 odnosno 6%. Društvo AGIT 2008 Beograd je likvidirano, a u ostalim društvima se broj radnika nije mijenjao.

Struktura radnika

Broj radnika	MR	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	UKUPNO
31.12.2019.	12	129	105	1.338	71	220	32	76	82	2.065
31.12.2020.	11	104	88	1.281	35	99	154	23	71	1.866

U strukturi radnika po stručnoj spremi u 2020. godini najzastupljeniji su SSS radnici što je u skladu s prirodom procesa rada (potrebom za strukovnim zanimanjima)

Udio troškova radnika u ukupnim rashodima

O P I S	2019. korigirano	2020.	Indeks 2019 / 2018
Ukupni rashodi	718.771.210	632.319.544	88
Ukupni troškovi radnika	222.985.718	218.377.309	98
Tr.radnika/uk.rashodi	31%	35%	

Troškovi osoblja sudjelovali su u strukturi ukupnih rashoda 2020. godine s 35%, a u 2019. godini sa 31%.

Ukupni troškovi radnika smanjeni su radi odlaska radnika u mirovinu, kao i zbog redovitih otkaza ugovora o radu te zbog poslovno uvjetovanih razloga.

KRETANJE IMOVINE GRUPE

u HRK '000	31.12.2019. - prepravljeno	31.12.2020.	Indeks 2019/2018
Nematerijalna imovina	6.085	5.466	90
Materijalna imovina	1.139.448	1.101.511	97
Dugotrajna finansijska imovina	1.541	1.233	80
Ukupno dugotrajna imovina	1.147.074	1.108.210	97
Zalihe	58.666	61.037	104
Potraživanja :	129.737	111.251	86
- od povezanih društava	23.754	15.568	66
- od kupaca	100.771	94.132	93
- od zaposlenih	13	53	408
- od države i drugih institucija	4.538	453	10
- ostala	661	1.045	158
Kratkotrajna finansijska imovina	11.971	44.295	370
Novac (u banci i blagajni)	3.504	13.998	399
Ukupno kratkotrajna imovina	203.878	230.581	113
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	14.939	12.609	84
UKUPNA IMOVINA	1.365.891	1.351.400	99

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se odnosi na informatičke programe i ulaganja u tuđu imovinu koje se početno mjere po trošku nabave i amortiziraju se pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka trajanja.

Materijalna imovina

Materijalnu imovinu čine najvećim dijelom transportna imovina, pogonski inventar i alati,

Zalihe

Najveći dio zaliha odnosi se na rezervne dijelove za održavanje vagona i lokomotiva dok ostale stavke zaliha čine energeti i materijali te sitni inventar i ambalaža. Tijekom 2020. Grupa je vrijednosno uskladila zalihe koje nisu imale prometa u zadnje dvije godine u iznosu od 24.874.392 kn.

REZULTATI POSLOVANJA GRUPE

Pozicija u HRK '000	2019. korigirano	2020.	Indeks 2020 / 2019
Poslovni prihodi	580.230	516.838	89
Poslovni rashodi	(698.736)	(618.408)	89
Financijski prihodi	2.445	4.994	204
Financijski rashodi	(20.035)	(13.912)	69
UKUPNI PRIHODI	582.675	521.832	90
UKUPNI RASHODI	(718.771)	(632.320)	88
Dobit /Gubitak prije oporezivanja	(136.096)	(110.488)	81
Porez na dobit	0	0	
Dobit/Gubitak tekuće godine	(136.096)	(110.488)	81
Upisani kapital	1.000.000	1.000.000	100
Kapitalne rezerve	1	1.609	
Revalorizacijske rezerve	12.203	12.134	99
Preneseni gubitak/Zadržana dobit	(536.163)	(672.259)	125
Gubitak tekuće godine	(136.096)	(110.488)	81
Ukupno Kapital i rezerve	339.945	230.996	68

U 2020. godini ukupni prihodi manji su za 10%, a ukupni rashodi manji su za 12%.

Materijalni troškovi Grupe smanjeni su za 55,8 mil. kn u odnosu na prethodnu godinu. Najveće smanjenje materijalnih troškova bilo je kod troškova sirovina i materijala 10,7 mil. kn te kod ostalih vanjskih troškova za 35 mil. kn, a sve zbog smanjenog prijevoza

Poslovanje Grupe tijekom 2020. godine rezultiralo je gubitkom u iznosu od 110,5 mil. kn dok je za 2019. gubitak iznosio 136,1 mil. kn što je smanjenje od 19%

Uzroci gubitka su:

- Nepostojanje subvencija za prijevoze pojedinačnih vagonskih pošiljaka i prijevoze na Ličkoj pruzi
- Visoka amortizacija koja se obračunava i na imovinu koja se ne koristi (vozni park i nekretnine)
- Isplata otpremnina radnicima u iznosu od 10,2 milijuna kuna
- Visoki financijski rashodi koji iznose 13,6 milijuna kuna, a odnose se na kamate na kredite, zatezne kamate i negativne tečajne razlike

Analiza bilance Grupe na dan 31. prosinca 2020.

AKTIVA (IMOVINA)		HRK '000	
		PASIVA (KAPITAL I OBVEZE)	
Dugotrajna imovina	1.108.210	Kapital	230.996
Kratkotrajna imovina	230.581	Dugoročne obveze	127.197
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	12.609	Dugoročna rezerviranja	199.052
		Kratkoročne obveze	760.514
		Odgođeno plaćanje troš.k prih. budućeg razdoblja	33.641
SREDSTVA	1.351.400	IZVORI SREDSTAVA	1.351.400

Iz skraćene bilance Grupe proizlazi da Društva nisu postigla ravnotežu kvalitete izvora sredstava za pokriće stalnih i obrtnih sredstava u aktivi. Naime, stalna tj. dugoročna sredstva od 1.108 milijuna kuna nisu u cijelosti financirana iz dugoročnih izvora (kapital + dugoročne obveze) iz čega proizlazi da se razlika financirala iz kratkoročnih izvora.

Grupa je u konsolidiranim finansijskim izvještajima izdvojila rezerviranja u iznosu od 17,3 milijuna kuna za potencijalne obveze na osnovi isplata otpremnina, jubilarnih nagrada i ostalih naknada svojim zaposlenicima te rezerviranja za sudske sporove.

Sukladno kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada i otpremnina i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Obvezu za dugoročna primanja zaposlenika mjeri nezavisni aktuar na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći prepostavke o broju radnika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontnu stopu koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganja u državne obveznice.

Društvo kao tuženik zajedno sa društвima HŽ Infrastruktura d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. sudjeluje u brojnim sudskim sporovima čiji je ishod neizvjestan.

Ukupno se vode sporovi u vrijednosti od cca 278 milijuna kuna, a samo na sporove sa HŽ Infrastrukturom otpada 122,5 milijuna kuna. Na 31. prosinca 2020. godine za potencijalne obveze po sudskim sporovima rezervirano je 76.438.379 kuna.

FINANCIJSKO STANJE GRUPE

Koefficijent tekuće likvidnosti

OPIS	31.12.2019.	31.12.2020.
Kratkotrajna imovina	211.232.943	230.581.101
Kratkoročne obveze	410.701.202	760.513.653
koefficijent tekuće likvidnosti	0,51	0,30

Najznačajniji pokazatelj u kontekstu likvidnosti je pokazatelj tekuće likvidnosti čija je poželjna vrijednost 2, što znači da kratkotrajna imovina treba biti barem dvostruko veća od kratkoročnih obveza da bi se zadovoljilo „zlatno pravilo“ likvidnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti na 31.12.2020. iznosi 0,3 što je pad u odnosu na godinu ranije.

Iz tablice 7. vidljivo je da Društva u uvjetima tržišnog okruženja uz poteškoće podmiruju svoje dospjele kratkoročne obveze. Na dan 31. prosinca 2019. godine kratkoročne obveze veće su od kratkotrajne imovine za 530 milijuna kuna. Razlog povećanja kratkoročnih obveza je preklasifikacija ukupnih obveza po IBRD kreditu u kratkoročne obveze zato što Grupa nije ispoštovala finansijske uvjete iz ugovora o kreditu.

Koeficijent zaduženosti

Godina	31.12.2019. - prepravljen	31.12.2020.	Indeks 2020/ 2019	HRK
Ukupne obveze	994.103.800	1.086.762.668		109
Ukupno imovina	1.365.891.000	1.338.791.496		98
Koeficijent zaduženosti	0,73	0,81		

Pokazatelji zaduženosti mjere koliko se poduzeće financira iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora financiranja. Za ovaj pokazatelj gornja granica je 0,40 (40%), što znači da je gornja granica zaduženosti kada se poduzeće 60% financira iz vlastitih, a 40% iz „tuđih“ izvora sredstava. Na 31.12.2020. on iznosi 0,81 što ukazuje na prekomjernu zaduženost.

Koeficijent samofinanciranja

O P I S	31.12.2019. - prepravljen	31.12.2020.	Indeks 2020/ 2019	HRK
Ukupni kapital	339.945.167	230.995.986		70
Ukupna imovina	1.350.951.923	1.338.791.496		93
Koeficijent samofinanciranja	0,25	0,17		

Koeficijent samofinanciranja pokazuje udio ukupnog kapitala u ukupnoj imovini. Ovaj pokazatelj se ponekad naziva i pokazatelj finansijske sigurnosti. Povoljan iznos ovog pokazatela je više od 0,30 što znači da su vlastiti izvori veći od 30% u ukupnim izvorima. Na 31.12.2020. on iznosi 0,17.

OČEKIVANI RAZVOJ GRUPE U BUDUĆNOSTI

Ključni dokumenti koji daju smjernice za buduće održivo poslovanje HŽ Carga su:

- Dokument koji je za HŽ Cargo izradio financijski savjetnik od ožujka 2020. godine
- Odluka Vlade RH od 17. prosinca 2020. kojom je HŽ Cargu odobren zajam od 50 milijuna kuna i kojom se Upravi nalaže izrada Plana kriznog upravljanja
- Plan modernizacije i povećanja učinkovitosti poslovanja 2020. – 2025. s mjerama financijskog restrukturiranja društva HŽ Cargo od 30. prosinca 2020. godine

Preduvjet nastavka poslovanja i razvoja HŽ Carga je Program restrukturiranja koji se radi sukladno smjernicama Europske komisije o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (2014/C 249/01). HŽ Cargo i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u redovitoj su komunikaciji sa Europskom komisijom oko konačne verzije Programa. Očekuje se da će Program biti prihvaćen od strane Europske komisije kao i Vlade RH do kraja 2021. godine.

Glavni ciljevi poslovanja u 2021. godini biti će financijska konsolidacija i zadržavanje trenutnih tržišnih udjela uz provođenje svih planiranih mjera optimizacije. Dugoročne mjere su predmet Programa i sukladno njemu će se rješavati. Budući da su analize pokazale da su prijevozi pojedinačnih pošiljaka i prijevozi na Ličkoj pruzi uzroci značajnih gubitaka u poslovanju jedan od uvjeta za nastavak obavljanja navedenih prijevoza biti će uspostava sustava poticaja od strane RH. Preduvjeti za izvršenje planova su unapređenje prodaje, modernizacija vozognog parka, investicije u IT sustav, organiziranje mobilnih timova. Modernizacija vozognog parka za HŽ Cargo d.o.o. jedan je od glavnih preduvjeta za provedbu uspješnog restrukturiranja kompanije sukladno ciljevima koje je odobrila Europska Komisija kako bi se poslovanje stabiliziralo i održalo.

Provođenje Programa učinkovitosti i mjera restrukturiranja sa Planom poslovanja 2020. – 2025. nužan je preduvjet da društvo OV Održavanje vagona u svojim prihodima poveća udio radova za društva izvan sustava HŽ-a odnosno smanji svoju ovisnost o HŽ Cargu i HŽ Putničkom prijevozu. S obzirom na sve više željezničkih teretnih operatera u RH potreba za održavanjem vagona svakako postoji te OV ima priliku za stabilno i održivo poslovanje.

